

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 7. nov. [Izv. dop.]

Debata o orijentalnem vprašanju in vnanji avstrijski politiki je uže dve seji polnila in se ima še le danes končati. Praktičnega rezultata ne bode imela, a dala je vsaj priliko slovanskim poslancem, da so energično poudarjali slovansko stališče, ter dokazali, da Avstrija, ako sama neče trpeti najhujše škode, mora delati v prid slovanskih kristijanov na balkanskem poluotoku, ne pa Turkom po volji.

Prvi dan so govorili ustavoverni poslanci, mej njimi dr. Kuranda. Mož bi se rad kazal velicega diplomata, a za tacega ga k večjemu kak dunajski filister prizna. Ko bi on bil vnanji minister, bi uže vedel kaj storiti. Le ne z Rusijo nobene zveze; s Turčijo pač, saj kaže še veliko životno moč.

Poslanec Plener, kateri je lani tako hudo bil razkačil finančnega ministra Depretisa, tudi nij zadovoljen z vnanjo avstrijsko politiko. A on ne ometa zveze z Rusijo, tudi bi ne bil proti kakej pridobitvi novih dežel za Avstrijo.

Demel in Göllicher sta prazne fraze mlatila.

Zadnji govornik prvega dneva je bil grof Hohenwart. Govoril je mirno, premišljeno, diplomatično, kakor smo od njega vajeni. Ministrom je izrekel svojo hvalo za njihovo izjavo v odgovoru na interpelacijo 115 ustavovercev. Lehko pa je vsak čutil iz njegovih besedij ironijo, ki se je skrivala za to pohvalo. Priznati se mora grofu Hohenwartu, da je eleganten govornik, beseda mu gladko teče, strast se ga nikoli ne loti in ga ne moti. Tem nevarnejši protivnik se zdi ustavovercem

in ministrom. S kako pazljivostjo ga vsi ministri poslušajo, niti očesa od njega ne ganejo! Knez Auersperg se je nekako kislo nasmejal, ko je slišal pohvalo iz Hohenwartovih ust. Končno iz celega njegovega govora ne more človek poizvedeti, kako Hohenwart misli, da bi naj Avstrija v vnanji politiki postopala, le toliko se vidi, da vsakako ne v protislovanskem in protikristijanskem smislu.

Drugi dan je dr. Vošnjak začel debato. Govoril je dalj ko pol ure in v svojem navdušenem govoru odločno zahteval, da se Avstrija v orijentalnem vprašanju postavi na jedino pravo, to je slovansko stališče. V imenu avstrijskih Slovanov izrekel je ministru vnanjih zadev grofu Andrassyju popolno nezaupanje njegove politike, ki nij avstrijska, ampak le magjarska. Dr. Vošnjak v dokaz tega naslika razvoj vstanka v Hercegovini in Bosni, sovražno obnašanje avstrijskih oblastij proti vstašem, pritisk na Srbijo in Črno goro. Vstop Avstrije v tricesarsko zvezo bi ne smel biti samo navidezen, temuč odkritosrčen. Avstrija pa je v tej zvezi se dvojezično obnašala, ter proti svojim zaveznikom in za njihovim hrbtom z Anglijo vred intrigirala v Carigradu. Vse zastoj! Turčija mora pasti, Turki morajo ven iz Evrope, na balkanskem poluotoku pa se bodo nove države, slovanske, ustanovile. Tega ne bode zadržal Andrassy, niti Magjari s svojim novim turškim svetnikom Gül-Baba, niti nemški „Kulturträger“ Kuranda s svojim hvalisanjem Turčije.

Govornik Kurandi nasproti iz zgodovine in iz sedanjih turških razmer dokazuje, da Turčija nij sposobna za nobeno kulturo; pripoveduje dalje o groznih turških zverstvih v Bulgariji itd. in preide na sedanji politični

položaj. Intervencija Avstrije s svojo armado bi se le smela zgoditi v polnem sporazumljenju z zavezniki, ruskim in nemškim. Aneksija Bosne in Hercegovine bi bila gotovo koristna za te deželi, a moralo bi se vendar o tem tudi tamošnje ljudstvo vprašati. Upravo pa imati Srbija in Črnagora prvo in največjo pravico do teh dežel. Sploh pa se naj Avstrija drži še naprej tricesarske zveze. Vojska proti Rusiji, do katere sili magjarski šovinizem, bil bi udar v lice 16 milijonom avstrijskih Slovanov in začetek konca Avstrije. Govornik končno biča vladno ravnanje proti avstrijskim Slovanom, ki so povsod nazaj potisnjeni in žaljeni v svojih narodnih in političnih pravicah. (Celi govor prinesemo po stenografičnih zapisnikih. Ur.)

Dr. Fanderlik je govoril v istem smislu in zlasti tudi povdarjal, da naj Avstrija, predno se spušča v boj proti Rusiji, ne pozabi, da večina naših vojaških polkov je slovanske krvi.

Od nemške strani so odgovarjali dr. Menger, Oppenheimer in znani kričar, mestni pisar iz Znojma na Moravskem, Fux.

Potem je bila sklenjena debata in po nekih homatijah je bilo odločeno, da se imata dva skupna govornika izvoliti, kar se je zgodilo. Izvoljena sta bila Greuter in Herbst, katera prideta danes tretji dan debate na vrsto. Dosti novega pač nobeden njiju ne bode vedel povedati.

Poslušalci so se te dni kar trli na galeriji, da smo se bali, da se cela lesenjača ne bi podrla. V diplomatične loži so bili zastopniki vseh večjih držav, tajniki nemškega, ruskega, italijanskega, francoskega in turškega.

Listek.

Pavla.

(Poslovenil F. H. Radoljski.)

XVIII.

(Dalje.)

„Še le zdaj mi je polkovnikinja vse vaše razmere odkrila. Skrivno bili ste z Juliko zaročeni, a vzlic temu ste lazili za Pavlo, da bi njen imetek dobili v pest. Juliko zapustili ste še le, ko vam je bila Pavla gotova. Zdrobili ste jej srce, ipak vam je skušala rešiti čast in srečo vašo pospeševati. Se ve da, nij znala, kakov izurjen zločinec ste vi,“ — nadaljuje Albin.

„Nehajte!“ kriči Strle, skočivši po koncu.

„Sedite in poslušajte, nijsem še pri kraju,“ odgovori Albin. „Julika je mislila, da jo ljubite; a bili ste uže tačas v tesnej zvezi z mlado spoštovano vdovo, katerej ste zakon

obljubovali. Skrivali ste se za mojim imenom; a zabili ste, da ljubosumna ženska vse premore. Gospa Henikova vas je ostro opazovala; zahtevala je sebi in svojemu detetu čast, katere ste je vi oropali in premoženje njeno zapravili. Posrečilo se jej je, kakor znate, izvedeti vaše pravo ime; vkrala se je v vašo sobo in se polastila Julikinih pisem. Pretila vam je, prosila vas, da bi izpolnili svojo prisego. A ker ste se vedno branili, prišla je sem. Kako je Julika ravnala, vam je znano. A kakov uspeh je to imelo? Pregovorili ste gospo Henikovo, da se je vrnola v Stockholm, kamor ste jo tudi spremljevali. Nam ste rekli, da greste v K. V Stockholmu vkrali ste jej pisma, da bi ne mogla proti vam pričati. Tako znate le vi ravnati. Kako znam pak jaz, povedal vam bodem zdaj. Juliki prisegel sem, da hočem v vsem molčati. To sem tudi storil; a druga moja prisega bila je, da Pavla nikdar ne bode postala vaša soproga, temveč morali se boste z gospo Henikovo poročiti,

katero ste časti in imetka oropali. To bode se zgodilo, kajti ne mirujem preje, nego da dospem svoj smoter. Skrbel sem torej, da so vas beriči o polu dne v krčmi prijeli.

„Vi me hočete siliti?“ posmehava se mu častnik.

Pavla sliši nekoga iti k durim in reče:

„Izvolite vstopiti, gospa.“

„Avrora!“ vsklikne Strle osupnel.

„Da, ona Avrora, katerej si čast, imetje in srečo oropal, in koja raje pogine, nego da bi katerej drugi tvoje ime prepustila, ime, katero je mojega in tvojega otroka.“

„Dobro, gospa!“ reče možko Alfred; „siliti me, če morete, v zakon z vami, v kateri nijsem nikdar z vami mislil stopiti?“

„Ne izgubljam časa z nepotrebnimi besedami,“ reče Albin ter odpre dveri iz salona. Osupljen Strle zagleda gospoda Linkovega, Hjalmarja in Pavlo.

„Pojdite z menoj, gospod častnik,“ prične zopet Albin, „morebiti bote zdaj um svoj

poselstva, ter vse govornike od konca do kraja pazljivo poslušali.

Županije na Goriškem.

Iz Gorice 7. nov. [Izv. dop.]

Na Goriškem imamo zelo različne županije; nekatere obsegajo do 12 katastralnih občin, še več jih pa obstoji iz dveh ali celo iz ene same; imamo take, katere plačujejo do 12.000 gld. izravnega davka, pa tudi nekoliko takih, ki niso niti s tisoč goldinarjev letnega erarskega davka obložene. Pri vsej tej zmešnjavi pa vendar velika večina županij še zadosta povoljno opravlja svoje dolžnosti in tudi občinsko gospodarstvo se je v zadnjih letih skoro povsod lepo vravnalo.

Se ve, da bi primerna prepravnava naših občin pri vsem tem ne škodila, marveč da bi združenje tistih malih občin, katere niso svojim pravilom kos, le pospešilo razvoj rednega in hasljivega občinskega življenja. To je spoznal tudi naš deželni zbor, ko je v sesiji leta 1874 razpravljal vprašanje zastran zedinjenja občin v večje županije. Toda z načrtom postave, katerega je sklenil po končanih razpravah, dregnil je vendar v sršenovo gnezdo, kajti ogromna večina na svojo neodvisnost in samostalnost ponosnih občin je povzdignila odločno svoj glas zoper zborov sklep, tako, da ga niti deželni odbor, kateremu je vendar tudi ozirati se na občno ljudstveno mnenje, nij mogel več pri vladi tako zagovarjati in podpirati, kakor bi bila sicer njegova dolžnost.

Dve leti smo čakali rešitve, in še le zadnje dni preteklega meseca je došla. S cesarskim sklepom od 14. avgusta t. l. je zavrnen našega zbora načrt, zastran ustanovitve večih županij.

Vlada je načeloma za združenje; toda zdaj, ko nij še v državnem zboru vzbujeno vprašanje zastran reforme občne politične uprave nobene jasne oblike dobilo in ko niso niti načela določena, po katerih se ima ta reforma dognati, ne spoznava za primerno, da bi se tako radikalna prememba v občinskem stanju cele dežele izvela.

Za to pa nasvetuje, naj se občine sproti, kakor se kaže potreba, družijo, ob enem pa naj se tudi po potu deželnega postavodajstva preskrbi, da dobe več občine tudi večim dolžnostim in potrebam primerne administrativne organe; kajti velike županije ustvarjati in ne tudi za to skrbeti, kako bodo relativno večim

nalogam zadostovale — s tem bi se prišlo — le iz dežja pod kap. Tako sklepa vlada in prav ima.

Malim županijam naj bo pa vest o zavrženem načrtu postave v tolažbo in ob enem v svarilo: Naj izpolnujejo zvesto in natančno svoje dolžnosti, izvirajoče iz naravnega in izročenega delokroga — in ponašati se bodo smele tudi za naprej s samostalnostjo.

Jugoslovansko bojišče.

Turški vir pravi, da so turški vojaki Deligrad zopet zapustili. To se pravi: nikdar ga imeli nijso, kakor so Srbi vedno trdili in kar zdaj tudi „Pol. Corr.“ iz Belgrada poroča.

Srbska armada se bode mej premirjem popolnem presnovala in preorganizovala. Namesto brigad bodo se naredili regimenti.

V Črnej gori se baje strašijo, da utegne čez zimo živeža zmanjkati. Za to so Rusi iz Odeze knezu pisali, da dobi 9000 rubljev, da kupi koruze. Rus bode pomagal.

Včeraj so šli iz Carigrada v Srbijo vojaški zastopniki velesil, da bodo meje postavili mej srbsko in turško vojsko za čas premirja, Rusijo zastopa polkovnik Zelenoj, Avstrijo zastopa polkovniški lejtnant Raab, Francosko polkovnik Dorey, Angleško general Kampel. — V Črnej gori bode za Rusijo delal polkovnik Bogoljubov, Avstrijo bo zastopal polk. lejtn. Thömmel.

Ruski prostovoljci še vedno prihajajo v Srbijo v velikem številu s konji in orožjem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. novembra.

Iz Dunaja „Grazdaninu“ piše ruski pisatelj knez Meščerski o ruskem poslaniku na Dunaji, o Novikovem, da v svoji hiši protirusko govori in živi, iz vsega ruskega in slovanskega norca dela se. Ruska politika na Dunaji nij tista kakor je v Peterburgu, pravi dopisnik. — Znano je, da je ta Novikov bil celo pri onih, ki so pomagali Hohenwarta vreči.

Magjari so si v svojem smešnem strahu pred Rusi ali Slovani zopet eno sitnost na glavo nakopali. Zaprli so bili angleškega dopisnika od „Daily News“, Arhibalda Forbesa, češ, da je ruski uhoda ali ogleduh. Potlej to se ve, morali so ga izpustiti. Ali Anglež zahteva zadostenja.

Vnanje države.

Srbija se bode udeležila evropske konference, če se snide, po posebnem svojem poslancu, ki bode imel posvetovalni, a ne glasovalni votum. Uže leta 1870 pri vprašanji o „železnih vratih“ na Donavi, je Srbija bila v Londonu tako zastopana.

Rumunija se dalje za vojsko pripravlja in dobiva iz Rusije potrebnega materiala. To je dokaz, da je z Rusijo gotovo vse dogovorjeno in da vojna pride kljub vsemu sporazumljevanju.

Rumunski časniki so jako hudi na Magjare zaradi tega, ker ti s Turki bratijo se.

Moskovski študentje so magjarskim poslali dolg telegram, v katerem jim svoje zaničevanje izrekajo zaradi njih simpatij s Turki.

Francoski viri iz Carigrada poročajo, da se Turčija trudi naravnost z Rusijo sporazumeti se, da bi tako ne bilo treba evropske konference. Poseben turški odposlanec je šel v Peterburg zavoljo tega.

Zadnje dni so turški ministri imeli več posvetovanj. Ignatiev je iz mesta ven v Pero preselil se. Rusija zdaj dela načrt pogojev ali uvetov, pod katerimi je pripravna mir narediti.

Kakor magjarski študentje smešne ovacije delajo pri grobu turškega svetnika Gülü-Baba v Pešti, tako so turški softi v Carigradu te dni pred gostilno, kjer Magjar Klapka stanuje, demonstrirali s svojimi simpatijami.

Francoski senat je 6. novembra začel posvetovanje o administraciji v armadi. Mej govorniki je bil tudi Audiffret-Pasquier, čegar govor je bil s pohvalo sprejet.

Dopisi.

Iz Trsta 6 nov. [Izv. dop.] Navadno je, da rudokopi dobre zalogo časi prezirajo z namenom, da sežejo po njih, kadar nastanejo kritični časi in bo zmanjkovalo navadnega blaga. Primerja se pa, da jih nij moč več najti, ker so zemeljni plazi poskrili njih bogastvo, ker se nij prej za kultiviranje skrbelo. Slovani na Tržaškem smo v istej okolnosti; od nekdanj smo navezani sami na se, ker nam naše razmere ne ugajajo tako, kakor drugim našim sosedom. Slovenci na Tržaškem reprezentiramo važen oddelek straže, ki čuva cesarstvo na južnej meji. Da niso tržaški okoličani pri vsej prekanjenosti laške stranke prepirani za obljubljeno Italijo, kar bi se bilo z vsakim drugim narodom uže zgodilo, to izhaja od tod, ker ima Slovenec in Slovan sploh trden naroden značaj in to je vzrok, da se nijmo dali s silo polasti.

rabili; preverili se boste, da sestričina moja ne mara brezčastnega, brezvestnega i brezsrčnega soproga.“

Častnik bliža se Pavli.

„Je-li to, kar je rekel doktor Linek tudi tvoje mnenje, Pavla?“ vpraša jo Strlé.

„Da!“ odgovori Pavla. Bila je strašno bleda in se tresla, da se je morala stola prijeti.

„A jaz ne dovolim v ločenje najine zaroke, i na takov način ne boste se smeli z družim omožiti. Tako se glasi postava.“

„No, morebiti se bote premislili“ reče Albin. „Mislite si na pr. da bi vam Pavla vse dolgove poplačala; ne bi — li pustili Pavle?“

„Ne,“ odgovori Strlé svojeglavno.

„Potem naj vas beriči radi sleparstva odpeljejo,“ reče Albin ter gre k dverim.

„Gospod!“ ogovori ga Pavla, „tej dami morate svete obljube izpolniti; spominjajte se Julike, izpoznali boste, koliko ste zakrivali. Pomagam vam rada; zahtevajte kolikoršno

svoto hočete, dala vam bodem; a ne upajte mene za soprogo dobiti. Poročite se s to gospojo, — sveta dolžnost vam je.“

„Volute, gospod častnik: ali vzemite ono gospo v zakon in Pavla vam da svoto denarja, ali idite z beriči, in jutri razkričali vas bodo časopisi za goljufa in sleparja.“

Strlé nasloni glavo v roke in molči.

„Spominjajte se Julike in slušajte vsaj jedenkrat vest vašo“, opominja ga Pavla.

Strlé uvidi, da tu nij voliti: sklene torej kolikor več mogoče denarja iz Pavle izvleči.

Pogodili so se za določeno svoto, kojoj bi gospod Linek, Pavlin varuh Strlétu izplačal. Ta nasprotno moral se je vsem pravicam, katere je imel kot zaročenec Pavle, odreči. V pismeni pogodbi pa se je reklo, da se bode iznesek denarja Strlétu potem izplačal, ko se bode ta z gospojo Henikovo oženil.

To je bil konec Pavline možitve.

XIX.

Prošli sti dve leti. —

Pavla se je takoj po onej nedovršeni svatbi podala s Hjalmarom v Alvikenj. Živela sta tu prav prijetno. Neomogućena sestra gospe Linekove gospodinila je v hiši in nadomestovala jima mater.

Pavla sklenila je ostati devica. Prvo leto po onem dogodjaju bila je nekoliko melanholična, a zdaj jela se je zopet prava veselost njenega značaja kazati.

Tudi Hjalmar živel je pametno; pozabil je vse prejšnje bedarije.

Albin pak je še vedno opravljal službo zdravnika v bolnici, ter si je ostal popolnem enak. Sem in tja pohodil je Alvikenj, a malo kedaj v prvem letu. S Pavlo se je početkom prav bratovsko pomenkoval; a zdaj sta jela zopet drug družemu nagajati.

Lepega dne meseca avgusta sedela je Pavla z delom v roci na vrtu. Hjalmar pak s knjigo v roci je ležal na trati.

Slovani na Tržaškem smo mej naklom in kladivom, to je, od ene strani imamo trdno narodno vstrajnost laške stranke, ki vedno le na to dela, da nas neškodljive stori, polashi popolnem in nas tako za svoj namen preparrira; od druge strani pa imamo družega, ki nas tlači in ovira naše razvitje v omiki in svobodi. Uže v burnih letih 1848 in 49 so Slovenci zadrževali razburjeno laško ljudstvo, da nij buknila rabuka; uže so prenapetneži one stranke, ki le v Italijo škili, imeli poštni voz v rokah, ter so ga hoteli odpeljati, pa pest hrabrih zvestih tržaških Slovencev je odpodila drhal in tako rešila pošto hudobnega napada in to v samem mestu. Tržaški Slovenci, vedno zvesti svojemu vladarju, naši okoličani, skazali so se uže tudi v bitkah.

Leta 1848 so stražili jadranske obale proti napadu sardinskega brodogoja, v vseh prilikah so kazali svojo zvestobo in okoliški bataljon je bil strah laški stranki v Trstu, kajti, da niso bili okoličani pred tridesetimi leti oboroženi, bog ve, kaj bi se bilo pripetilo.

Leta 1868, ko so Lahi še sladki okus po osvojeni Beneciji imeli, raztegnol se je apetit še bolj in sline so se še od takrat močnejše po Trstu in Trentinu cedile. Da bi z lisičjo politiko svoj namen dosegli, treba je bilo najprvo slovenske okoličane razorožiti.

Utegnejo pa nastati za Avstrijo osodepolni časi na meji Italije; po slovanskem Trstu, ki je zlat vir državi, stegujejo mogočni sosedje roke, zlasti Italija, ki hoče svoje meje do Save, ne do Soče razširiti.

Ako vprašamo: kde je zedinjena Slovenija, ki bi bila živ jez proti navalom Italijanske? — nij nam treba odgovora, sami lahko damo odgovor: Nij je, Slovenci so pač tu v vednej zvestobi, ali razkosani. Kak vspeh imajo s preziranjem Slovanov, to pokaže bodočnost, katere nihče uganiti ne more.

Od Drave 7. nov. [Izv. dop.] (Naše ceste.) Odkar imamo voljene okrajne zastope, spada stavljenje, popravljanje in nadzorovanje cest v njihov delokrog. Mnogokrat uže so se naglašale velike svote, koje zahteva ta zastop leto za letom od prebivalstva. Ker pa zahtevane svote dohajajo vedno večje, je naravno, ka se vprašamo, kako in zakaj se rabijo, ali raste število cest ter se promet olajšuje, v kakem stanju da se nahajajo stare ceste itd.

V našem ptujskem okraju — kolikor je meni znano — nij se število cest znatno pomnožilo mej poslovanjem okrajnega odbora. Čutimo res sem ter tje prav živo potrebo

„No, Pavla, ali v resnici misliš kapitena K. odbiti? Predstojnik moj je in izvrsten vojak;“ reče jej Hjalmar.

„Ljubi Hjalmar, ne menim se močiti;“ odgovori Pavla. „Dosta me je prva skušnja izučila.“

„Kaj koristi o lanskem snegu govoriti? Stara devica vsaj nečeš postati? Ali bi pak raje koga družega“, draži jo Hjalmar.

„Kdo bi bil to?“ vpraša Pavla hitreje šivaje.

„Vem-li jaz? Dekleta imate čudne okuse. Tako na pr. ti mesto lepega kapitena rajši imela necega mazača.“

„To nij res“, odgovori Pavla zarudivši.

„Tem bolje; vsaj Albin tudi za-te ne mara.“

„Jeli to dobro znaš?“

„Da prav dobro.“

(Konec prih.)

enake pomnožitve; toda, ne terjamo je ter si raji po mogočnosti pomagamo, ker si mnoge stroške prihranimo ter tako pripomoremo, ko se z odločenim denarjem stan ceste lahko v dobrem stanju vzdrži. Ali varal bi se, kdor bi mislil, ka se to tudi v istini zgodi.

Naše ljudstvo prerado molči ter trpi, če tudi le v lastno škodo. Tako je tudi o slabem stanju cest vedno molčalo, akoravno bi bilo moralo brž sprva glasno govoriti in terjati, kar mu gre. Toda, začasa ustanovljenja okrajnih zastopov govorilo in pisalo se je mnogo, ka se bodo odsih dob ceste lože ostro nadzorovale, enakomerno popravljale, kar preden nij bilo mogoče, ker so bile več ali menj kmetom prepuščene, koji so na nje mesto proda pesek in blato vozili, posebno v krajih, kjer pripravnega materijala celo manjka ali ga saj pri rokah nij. In ravno to govorjenje in pisarenje je krivo, ka smo mi do zdaj mirno čakali izpeljave nam danih obljub, med tem ko so drugi terjali ter saj nekaj dosegli. Nihče jim ne zavida uspeha; toda, okrajni odbor bi moral za vse bivalstvo enakomerno skrbeti, tem bolje, ker nobenemu delu z nakladami ne prizanaša.

Drži se ravno v tem oziru prav močno rimskega izreka „non olet“. Da se odbor prepriča, ka ne zahtevamo nič nepotrebnega, naj si ogleda pri priložnosti ceste, ki drže mimo dornovskega grada skozi Pacinje, Moste, Gabrnik, št. Andraš in št. Lovrenc. Tukaj se bode čudil čudom in strmel radi strašnega blata, kakor se nahaja posebno zdaj na jesen.

Kakor je znano, ne pomanjkuje nam dežja; solnce suši le slabo zemljo, katera se sploh ne suši rada, ker je glinasta. Vozi in goni pa se ravno v tem letnem času prav mnogo, ker se spravlja reja raz njive in živina zahaja na pašo. Ako bi bili naši cestarji na svojem mestu, bi vodi dajali prost otek, ter zabranjevali delanje do kolen segajočega blata. Zakaj se to zgodi le na nekaterih cestah in ne na vseh?

Mnoge izmej naših cest so tudi preozke, kar moti promet in je vrh tega z nevarnostmi zvezano. Temu pa se nikakor v okom ne pride, ako cestarji tratnico na obeh straneh posekajo, ter si jo drugi na njive ali v vinograde vozijo. Tako mora cesta vedno ožja prihajati, tem bolje, ker dobi raz ceste tekoča voda moč, vedno več prsti po jarku odnašati. To pa nij edini slab nasledek takega početja. Mislimo si voznika s težko obloženim vozom, koji zavozi primoran ali po nevarnosti preveč na stran. Nij-li naravno, da se kolesa ude-rejo, da ne more naprej, ali da pade vse vkup v grabo, kar se gotovo tako lahko ne pripeti, ako je cesta ob kraji gosto s travo obraščena in dovolj široka.

Za zdaj opozorujemo slavni okrajni odbor le na navedene pomanjkljivosti in napake ter pričakujemo prav v kratkem času njih odstranjenja.

Domače stvari.

— (Samoum or.) Vtorek se je zopet pri tukajšnjem domačem polku s kroglo ustrelil nek infanterist. Mladi mož je storil baje ta nepremišljeni korak, ker je izgubil eno — kamašno. Torej v kratkem trije samoumori mej tukajšnjimi vojaci.

— (Iz Nabrežine) se nam piše: Bliža se nam veseli dan sv. Martina. Naši stari očetje so splošno navajeni bili, da so na dan sv. Martina svojo božjo kapljico vinsko iz vseh

sodčkov pokusili in se je razveselili. Torej tudi letos ne bomo te stare moževske navade opustili, ker tukaj pri nas je ljuba trtica prav dobro obrodila. — Od več strani slovenske naše domovine se sliši, da je ljuba trtica letos slabo obnesla se, ali, kakor pravim, tukaj pri nas je dobro storila. Vendar kupcev je le malo prišlo.

— (Iz Celja) potrjuje v glavnej stvari dopisnik v „Sl.“ to kar smo uže mi poročali, samo, da lepše pobarva stvar rekoč: „Naša celjska gimnazija je uže drugo leto brez pevskega učitelja, in to iz tega uzroka, ker naš slavni deželni šolski svet ne dovoli za proste predmete nobene remuneracije več nobenemu učitelju, ki nij preskušnje napravil in nij od vlade potrjen. Zastonj pa tega posla nihče nij hotel prevzeti. Tako so naši dijaki dozdaj uže drugo leto brez izprašanega pevodje v cerkvi zdaj slovenski, zdaj nemški in latinski peli; ali brez vóditelja, brez dostojnega poduka, brez dobro izurjenih pevcev (taki so večjidel iz gimnazije uže odšli), je naše petje zmirom bolj in bolj hirallo, in predzadnji dve nedelji (da bi se dijaki — pevci preveč ne blamirali), popolnoma utihnilo. Vpeljalo se je zdaj splošno petje z orgljami, ki se akoravno še precej pomanjkljivo, res kaj lepo poda. Ob enem pa si tudi gimn. ravnateljstvo uže dalj časa prizadeval pevodjo dobiti, ki bi mogel terjatvam dež. šol. sveta zadostiti in podučevanje v petji na naši gimnaziji prevzeti.“

— (Iz kamniškega okraja) se piše „Sl.“: Po našem okraju, zlasti po tuhinjskej dolini se poboji in pretepi vedno kolj množé. Lansko leto so nekega jutra našli celo neko uže 60letno žensko v Šmartnu ubito in potem k vodi zavlečeno, kjer jo je grdi hudobnež neki še spiral, da bi se ji bil udarec manj poznal. V soboto večer pred žegnanjsko nedeljo so se pa v zgornjem Tuhinju fantalini, ki so prej skupaj pijančevali, tako hudo zbili, da je bilo več ranjenih in nekatere še prav zelo. Eden ima menda roko od komolca doli kar preklano. Enako so tudi v Zlatempolji ravno tisto soboto v dveh kočah ponoči pijančevali. Točilo se jim je žganje, akoravno nema nikdo dovoljenja točiti. Fantalini so se bili od vseh strani zbrali in bilo jih je okoli 30. Prišli so večidel oboroženi z železnimi rečmi, eden menda celo s sabljo. Silno so se mej soboj sprli, in nazadnje so morali še možje poprijeti, da so razsajalce in pretepovalce odgnali. Več jih je bilo ranjenih, posebno nek vojak, dragonar. — Kam bo prišlo? Še celo mirni ljudje se uže tudi kar pri belem dnevi napadajo. Tako sta bila nekega po polu dne napadena v tuhinjskej dolini dva patra, peljaje se domu po končanem cerkvenem opravilu. Obleka se več ne spoštuje. Upamo, da se vsaj brez dovoljenja žganje ne bo točilo in da se postava zoper nedovoljeno žganjetočenje nij zastonj v novič oklicala.

Razne vesti.

* (Umrli) je na Dunaji 88 let stari sloveči pridigar in cerkven pisatelj kanonik Veit. Rojen je bil od judovskih staršev, prestopil h krščanstvu, bil duhoven in na Dunaji močno priljubljen.

* (Sreča.) Te dni je prinesla neka skromno upravljena ženska k nekej banki na Dunaji prodat dve srečki. Ko je bankir pregledal številke, videl je, da je gospa uže pred več meseci z eno srečko dobila 25.000 gld., ne da bi bila o tem kaj vedela. Lehko se misli, kako jo je objavljenje bankirjevo raz-

veselilo. Sirota je bila v jako žalostnih razmerah, da je mislila srečki za majhen denar prodati. Zdaj je pač konec vsej siromašini.

* (Na Ruskem) po novem sodnijskem redu dolžnikom nij več treba plačevati dolga, ampak ga lahko odsede. Za 100 do 1000 rubljev se gode šest mesecev v luknji, za 5000 rubljev eno leto, za 100.000 pa pet let.

* (Laški banditi) v Siciliji nameravajo ustanoviti svoj list, ki mu bo ime „il Durfante“ (lopov). Radovedni smo, kako bodo list tiskali, in še bolj, kako ga bode pošta ekspedirala naročnikom lopovom v njih skrivne luknje in brloge.

Tržne cene

8. novembra:

Evropa: Ružič iz Zagreba. — Wolf, Cadore iz Trsta.

Pri Slonu: Kanz iz Koroškega. — Sachs iz Dunaja. — Samsa iz Ilir. Bistrice. — Rosenfeld iz Zagreba. — Novak iz Idrije. — Feltrinelli iz Milana. — Medved iz Zagorja.

Pri Maltet: Hörtl iz Dunaja. — Pogačnik iz Cirknice. — Clerk iz Dunaja. — Započnik iz Koroškega. — Wiedner iz Gradca.

Pri Zamorec: Surz iz Žuženberka. — Mrhar iz Mokronoga. — Zupančič iz Trsta.

Dunajska borza 8. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	20
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	845	—
Kreditne akcije	148	40
London	122	75
Napol.	9	81
C. k. cekini	5	86
Srebro	105	90

Vsakovrstno

bolečine v zobéh,

ki so tekar začeli gnjiti ali so uže votli, odpravi takoj in stalno slavn **indijski ekstrakt**. Brez njega ne bi smela biti nijedna družina zaradi izvrstnega njega vspeha. Jedino pravi se dobiva v steklenicah po 35 kr. in 70 kr. v Ljubljani samo pri **Edvard Mahru**. (277—5)

Išče se

(345—3)

s dobrimi spričevali **dratar** (Drahtzieher), ali izučen **ključar**, ali **konjski kovač**; dobi takoj službo v dratariji pri

Franc Pirca in sinovih v Kropi.

Tržne cene

v Ljubljani 8. novembra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 96 kr.; — reš 6 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; ajda 6 gld. 15 kr.; — prosó 5 gld. — kr. — korusa 6 gld. — kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. — kr.; — fižol hektoliter 10 gld. — kr.; maslo kilogram — gld. 96 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednina kilogram 48 kr.; — telečnine 58 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 05 kr. — slame 3 gld. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje **Gabriel Piccoli**, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.
1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.
(53—28)

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniški izvedena slika

Srbski vojskovođe v srbsko-turškem ratu.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: **M. G. Černjajev**, **Ranko Alimpić**, **Franjo Čah** in **Kosta S. Protić**. — Vojvode: **Petar Vukotić**, **Božo Petrović**, **Ilja Plamenac** in **Mašo Vrbica**. — Polkovniki: **Horvatović**, **Orešković**, **Ilja Čolak-Antić**, **Teša Nikolić**, **Valdemar Beker**, **Milojko Lešjanin**. — Podpolkovniki: **Sava Grujić**, **Vlajković**, **Kosta Bučević**, **Gruja Mišković**. — Major **Paja Putnik** in arhimandrit **N. Dučić**.

Slika ima 22 verno po fotografijah narejenih lik z grbom Srbije in Črne gore.

Slika je litografiral **A. Šubert**.

Slika je 53 centimetrov visoka a 90 centimetrov široka.

Cena je sliki 1 gl. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien, VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Novci se pošiljajo v plačnem pismu, ali po poštni napotnici; komur je lažje, naj na correspondenc-karti javi, pa se mu bo s povzetjem poslalo.

Prepodavci, koji za gotov novec naroče najmanje 10 komadov, dobivajo komad po 1 gld. in franco pošiljanje.

Cena ove velike in umetniško izvedene slike je tako majhena, da jo vsak kupiti more.

Brez ove slike naj ne bo nijedna obitelj, koja se interesuje za rat Srbije in Črne gore s turško carevino. (349—2)

Národna tiskarna

v Ljubljani,

v Kolmanovej hiši, gledišna stolba št. 1 in 3,

priporoča se čestitemu p. n. občinstvu za izvršenje vseh v stroko tiskarstva spadajočih del, ter bode jej z okusnimi pismenkami in olepšavanji, kakor tudi z dobrimi ročnimi in brzotiskalnimi ter družimi stroji in pripomočki popolnem oskrbljena, blagovoljno izročena dela **po najnižjih cenah hitro in okusno** izdelovala, posebno pa:

Letna poročila, koledarje, računske poročila, račune, fakture, cirkulare, menjice, vstopnice, vabilne liste, mrtvaške ali parte liste, železocestne vozne liste s firmo in železniškim kolekom, formule za c. kr. urade, advokate in notarje, i. t. d.

Literarne knjige, časopise, brošure, kataloge, glave na pismeni papir, jedilne liste, cenike, diplome, izkaznice, obiskovalne ali vizitkarte, postne vozne liste, koverta s firmo, oznanila za prilepljenje na ogle, i. t. d.